

De duinconsulent

een interview met Reimer Bekius

MARCEL TAAL

Het is interessant deze keer Den Helder te bezoeken in de serie interviews met duinconsulenten. De man ter plaatse heet Reimer Bekius. Vanaf het moment dat Stichting Duinbehoud het duinconsulentennetwerk opzette houdt hij de Helderse zaken voor ons bij. Ik ben bijvoorbeeld benieuwd naar de liefde die hij heeft voor dit gebied. Immers, als je de kaart er bij pakt zie je vooral een smal duinstrookje. Pas bij de eerste huizen van Den Helder krijgt het enige breedte en een naam. Eerst ontmoet je de "Donkere Duinen" en ze gaan over in de "Grafelijkheidsduinen". Dat klinkt al prettiger. Hier is een reportage over schipperen tussen toerisme en natuur, tussen paden en patrijzen.

Hij staat me op te wachten op het op één na noordelijkste station van Holland. Op het perron van Den Helder-Zuid kan het ongetwijfeld hard waaien, maar ook deze lentedag valt weer mee. Terwijl we naar het duin toe rijden bepaalt Reimer alvast de toon van het interview met een raadseltje: "Hoe lang zijn de duinen hier en hoeveel strandopgangen zijn er?" Het zijn er acht op zeveneneenhalf kilometer. Als we later in café-restaurant "Duinoord" (alweer een uitspanning met die naam) koffie drinken, laat hij met kaarten en luchtfoto's zien waarom hij daarover begonnen is.

Reimer: "Kijk, we hebben hier een probleem omdat Den Helder tegenwoordig het toerisme nodig heeft, maar ons smalle en kwetsbare duinstrookje kunnen we eigenlijk niet nog meer aandoen. Het duingebied hier heeft al nauwelijks landschappelijk formaat en het is al veel te versnipperd. Er zijn echt flinke fouten gemaakt bij de inrichting en helemaal niet zo lang geleden hoor. Dat paden-netwerk dat we hier de laatste jaren hebben aangelegd is echt overdreven." Twee luchtfoto's leveren het bewijs. In 1969 is de versnippering afwezig die er nu, op een twee jaar oude luchtfoto, werkelijk schokkend uit ziet. In het deel dat we even later in minder dan tien minuten dwars doorsteken zie je bijna steeds drie paden in de lengterichting lopen. Onze duinconsulent zal wel ten einde raad zijn met die toeristische groei die zijn gemeente nastreeft...

Reimer: "Ik begrijp wel dat men hier een manier zoekt om de verdwenen economische uitstraling van de marine-haven op te vangen. Alleen, het gebeurt zo kortzichtig. Neem bijvoorbeeld die steeds terugkerende uitspraak: "Den Helder is een toeristisch produkt". Men heeft voor die groei echt te veel over, zelfs een groot deel van de belangrijkste natuurwaarden die we hier bezitten. Ik geef je een klein voorbeeld: voor dit café, langs de binnenduinstrand, lag vroeger een mooi weidevogelgebied, Marindal. Dit

Reimer Bekius (links met verrekijker) legt Marcel Taal uit hoe de zandsuppletie op het strand bij Den Helder in zijn werk gaat (foto: Henk Wijkhuizen).

is nu een recreatiegebied waarvan een gedeelte goedkoop is ingericht met onder andere wat Amerikaanse fossielen en een uitkijktoren die na een jaar al op instorten staat. De rest is landschappelijk wel aantrekkelijk ingericht, met leuke plasjes. Veel mensen zie je er niet, maar de weidevogels zijn vrijwel verdwenen."

Gebied veroverd

Tijdens een bijeenkomst van duinconsulenten op Terschelling had Reimer, met een glimlach, al verklaard dat hij niet tevreden was over het duinterrein dat hem was toegewezen. Andere consulenten hadden veel mooiere gebieden! Die aparte mengeling van strijdbaarheid en ontevredenheid houdt hij ook vandaag vast. Het recreatieterrein noemt hij een "krisiszooi", de duingebieden heten afwisselend "postzegeltjes" en "maar gewone dingen". Aan de andere kant meldt hij trots, dat hij toch maar mooi een stukje duingebied heeft veroverd op de duinconsulent van Callantsoog toen de gemeentegrenzen werden gewijzigd.

Dáár beginnen we onze wandeling door het duin en snel wordt duidelijk dat Reimer wel degelijk positief is over zijn duinen. Juist dit stukje "veroverde duingebied" geeft daar alle redenen toe. Daar horen we de tapuit al, en, er zijn er verrassend veel. Het is toch een vogel die landelijk flink onder druk staat en achteruit gaat. Uit het schraal begroeide en bloemrijke landschap vliegen ook nog eens twee patrijzen op. We zijn nog maar net op weg! Reimer vertelt ondertussen wat over zichzelf.

"Behalve duinconsulent ben ik toch vooral leeraar biologie. Het is dit jaar zelfs mijn jubileum. Sinds 1968 geef ik les op een middelbare school. Die was toen net geopend, dus ik mag

Reimer telt de paddenvissen in een bomkrater in de sterk vergraste Grafelijkheidsduinen bij Den Helder (foto: Henk Wijkhuizen).

dat 25-jarig feest samen met de school vieren. Dat is zeker al een hele tijd en ik ben dan ook verbonden met deze streek, ook al heb ik het eerste deel van mijn leven in Friesland en Groningen doorgebracht. Als bioloog ben je ook in de gelegenheid je liefde voor het duin uit te dragen, al moet je je daar niet teveel van voorstellen. Je ziet dat de leerlingen die daar echt geïnteresseerd op reageren die belangstelling toch al bezaten. Overigens heb ik wel geëxperimenteerd met determinatie- en herkenningsoefeningen. Het is ook wel leuk om te zien wat uit dit soort lessen kan groeien. Uit planteninventarisaties die ik via school had uitgevoerd ontstond, door enthousiaste reacties van derden, weer een werkgroep "Atlas". Dit leidde later weer tot een "Atlas Natuurgebieden van Den Helder". Prachtig toch? Maar kijk mij er niet op aan, andere mensen hebben daar het voortouw in gehad."

Coöperatie

Het blijkt dat Reimer nog bescheidener is over zichzelf dan over zijn duingebied. Het lijkt mij minstens zo onterecht. Hij heeft de zaken juist uitstekend in de gaten en denkt steeds na over zijn opstelling. In het dilemma waar elke duinconsulent voor staat (moet ik coöperatief of principieel zijn) heeft hij voor het eerste gekozen.

De meeste hekken bij strandslag Duinoord houden halverwege op, waardoor veel wandelaars buiten de paden gaan en veel kwetsbare vegetatie wordt vernield (foto: Marcel Taal).

Dat lijkt wel zo verstandig, want zelfs met de aanwijzing van dit duingebied tot beschermd natuurmonument kan je de ontwikkelingen in Den Helder niet meer terugdraaien. Reimer zet nog even wat problemen op een rijtje.

"De zuidelijke delen van de duinstrook zie ik bedreigd worden door de ontwikkelingen bij Julianadorp. Er ontstaat ook daar een vakantiepark: "Ooghduyne". Inderdaad, een valse oud-hollandse naam die de krampachtigheid van ons "toeristisch produkt" weergeeft. De toekomstige bewoners kunnen zich vermaken op een golfbaan, maar ik vrees voor de mooiste noordhellingen van mijn duingebied, die er vlak bij liggen. Een ander gebied waar de inloop een probleem is, zijn de Grafelijkheidsduinen. De enige jaren geleden door het Vrijwillig Landschapsbeheer ingezette Schotse Hooglanders hebben het recreëren buiten de paden gelukkig wat vermindert. Het beheer is inmiddels overgegaan van Defensie naar "Het Noordhollands Landschap". Kijk je echter naar de toestand vlakbij Huisduinen, dan begrijp je dat het nog wel even zal duren voordat ze het probleem van de inloop echt hebben opgelost. Maar ik heb wel vertrouwen in deze nieuwe beheerder."

Kunstenaar

Het beeld van onze duinconsulent in Den Helder wordt steeds duidelijker. Hij is geen zeurpiet, maar weet wel dat het een taak van hem is om te klagen over hetgeen er fout gaat in zijn gebied. Ook weet hij de kleinste snippers terug te vinden en op hun waarde te schatten. Bij het station wees hij het geïsoleerde stukje binnenduyn "de Nollen" al aan. Hier heeft de gemeente ooit een kunstenaar de ruimte gegeven voor een projekt. De man zit er nu in ieder geval prachtig, maar de paarden houden de begroeiing wel héél kort. Een ander stukje binnenduyn ligt tussen Den Helder en Julianadorp. Deze "postzegel" heet "de Garst" en het is een stukje reliëf dat door de bunkers erin nooit afgegraven is. In dit vergeten gebiedje trof Reimer vorig jaar tot zijn verrassing een prachtig orchideeënvalletje aan.

Een laatste vraag: is hij hier een eenzame strijder? Reimer: "Nee, al is ook in Den Helder de Stichting Duinbehoud dé club voor de duinbescherming en ik beperk me ook tot die taak. Vroeger draaide ik actief mee in de milieuwerkgroep, maar daar ben ik min of meer mee gestopt. Niet helemaal, want ook in Den Helder hebben we de bescherming van natuur en milieu gecoördineerd, dus je praat wel eens mee over andere zaken. Dat loopt allemaal via een biologisch lescentrum "de Groene Poolster" en het zgn. Helder's Natuur en Milieu-Contact. Soms ben ik dan weer blij hier een solist te zijn, want als ik eerlijk ben moet ik zeggen dat ik wel 'ns aan het nut twijfel van al die vergaderingen. Het zou me toch een hoop daadkracht kosten als ik mijn kleine akties steeds met de imkers, de kringloopwinkel of de windmolengroep moest doorspreken."